

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ХОРЕОГРАФИЯ ЗА IX КЛАС

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по хореография в IX клас стимулира учениците да разширяват придобитите умения и знания за българския танцов фолклор, доразвива се двигателната им култура, разширява се хореографската им грамотност, изграждат се изпълнителски умения и критерии за формиране на естетически вкус и усет за непреходните стойности на българското фолклорно изкуство.

Образователният процес по хореография в IX клас дава възможност за доразвиване на основните танцови елементи от стила и характера на Северняшката етнографска област. Родено в равнината и предбалкана, танцовото наследство на тази област създава усещане за волност и простор. Танцовата лексика на фолклорните хора от тази област е лека и приятна за усвояване от учениците и им дава увереност и мотивация за по-нататъшно развитие.

Динамиката на северняшкия танц позволява учениците да овладеят стъпки и движения, които развиват техническите умения и поведение при танцуване.

В IX клас учениците разширяват познанията си и усъвършенстват основни танцови движения на Северняшката етнографска област. Основните стъпки и движения се организират в усложнени танцови комбинации, позволяващи изграждането на танци, развиващи пространствената мисъл и синхрон, както и координация при изпълнението.

Въвеждат се нови понятия, характерни за тази етнографска област. Учениците се запознават с метро-ритмичния строеж и самобитното звучене на музиката от изучаваната област и най-разпространените музикални инструменти.

В хода на учебната работа се развиват умения за работа в екип, самодисциплина и самоконтрол. Учениците получават възможност за сценична изява и прилагане в практиката на наученото. Осъществяват се междупредметни връзки с музиката и българския литературен фолклор, география и икономика и история и цивилизации. Използват се придобитите от учениците знания и умения в обучението по тези предмети.

Учебното съдържание по хореография е представено тематично, като темите не следва да се разглеждат в задължителна последователност, а предполагат работата по тях да се преплита във всеки урок на принципа на спираловидното развитие на уменията, натрупване на представите и изграждане на понятията.

В края на IX клас учениците умеят да координират движенията на тялото, владеят основни танцови стъпки и движения, имат изградени умения за разпознаване и описване на характерни за Северняшката етнографска област хора, имат обективна оценка за художествената стойност на фолклорното изкуство.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА IX КЛАСА

Области на компетентност	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
<i>Танцова практика: Изпълнение на български фолклорни хора</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Придобива танцувално-изпълнителски умения и навици. • Усвоява най-малко пет фолклорни хора. • Изпълнява танцови комбинации, разработени върху фолклорни хора от северняшка етнографска област. • Прилага наученото в сценични изяви. • Придобива умения за изява пред публика, участва най-малко два пъти в концертни изяви.
<i>Хореография, култура и общество</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Усвоява стила и характера на танците в типични изпълнителски форми. • Оценява комуникативните възможности на танца.
<i>Българската хореографска култура</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава видни български хореографи от различни периоди на развитие на българската хореография: проф. Кирил Дженев, Маргарита Дикова, Кирил Харалампиев, Димитър Димитров, Иван Годоров
<i>Хореографията в синтез с другите изкуства</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Определя функцията на хореографията в музикално-сценичните изкуства: театър, кино, мюзикъл и др.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
<p>1. Основни танцови елементи</p> <p>1.1. Изпълнение на танцови елементи</p> <p>1.2. Изграждане на съсредоточеност при разучаване на движения</p> <p>1.3. Развитие на танцови умения и визуална памет</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изразява танцувалност, артистичност и умее точно да възпроизвежда хореографската лексика. • Изгражда устойчивост при клякане и развиване на координация на тялото. • Изпълнява с правилна стойка и ритмично упражнението. • Демонстрира пет хора от Северняшката етнографска област. • Танцува в съответствие с музикалния размер, мелодия, темпо. • Координира действията си с тези на останалите танцьори. • Владее позициите в класическия танц. • Проявява съсредоточеност при разучаването на упражнението. 	<p>сценично поведение</p>
<p>2. Основи на класическия танц</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява основни упражнения от класическия екзерсис. • Моделира умения за пластичност и гъвкавост. • Следва указанията за специфичното изпълнение. 	<p>„Demi plie“</p> <p>„Battements tendus c demi-plie“</p> <p>„Demi-rond de jembe par terre“</p> <p>„Releve“ на полупалци</p> <p>„Port de bras“ – първо, второ и трето</p>

<p>3. Екзерсис в българските народни танци</p> <p>3.1. Станка</p> <p>3.2. Диагонали</p> <p>3.3. Танцувални комбинации – Северняшка етнографска област</p> <p>3.4. Хора в Северняшка хореографска област</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява вярно упражнения на станка с правилна стойка, ритмично и във вярна посока. Спазва изискванията за правилно поставен корпус. • Следва въртеливост и ориентация в пространството. Изпълнява диагонали в различни тактови размери, като умее да увеличава и намалява динамиката на въртене. • Изпълнява усложнени танцови комбинации на базата на основни елементи и движения „грънчарка“, „натришане“ на хора от съответната етнографска област. • Посочва характерните особености на Северняшката етнографска област, владее начина на залавяне, формата на хорото и активното участие на ръцете по време на танцуване. 	<p>синкоп</p>
<p>4. Придобиване на основни знания за музикално-сценичното изкуство</p> <p>4.1. Стил на българските народни танци</p> <p>4.2. Характер на Българските</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава танцовите движения, типични за Северняшката етнографска област, специфика на изпълнението им, както и характерни за областта музикални инструменти. • Съобразява се с темпото, тематиката и характера на музикалния съпровод. 	

<p><i>народни танци</i></p> <p>4.3. Синтез и взаимовръзка между музика и танц</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Открива разликите в стиловите особености на отделните етнографски области. • Познава видни български хореографи, допринесли за развитието, обогатяването и осъвременяването на българските народни танци. 	
--	--	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЧАСОВЕТЕ

Годишен брой часове в IX клас – 252 часа за изпълнение на учебната програма в училищата с разширена подготовка по учебния предмет.

При по-малък брой часове учителят има свободата да избере очакван резултат и пропорционално да разпредели часовете за постигането му.

За нови знания	30%
За упражнения	30%
За затвърждаване	15%
За обобщение	10%
За наблюдение в извънучилищна обучаваща среда и участие в сценични изяви	10%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки (от устни и от практически изпитвания)	78%
От контролни работи (по една на учебен срок)	2%
От участия в сценични изяви	20%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	✓ Словесно описание на основни понятия и танци от Северняшка етнографска област
Умения за общуване на чужди езици	✓ Използване на термини и понятия на чужд език.
Математическа компетентност и основни компетентности в природните науки и на технологиите	✓ Изписване на музикалните размери на танците.
Дигитална компетентност	✓ Умение за извличане на информация от интернет.
Социални и граждански компетентности	✓ Умение за работа в екип, колективна отговорност и самодисциплина.
История и цивилизации	✓ Историческо развитие, обреди и обичаи на Северняшката етнографска област.
География и икономика	✓ Усвояване на теоретични знания - географско разположение на различните етнографски области - граници, климат, поминък.
Музика	✓ Определяне на метро-ритмичния строеж на танцовите движения.
Изобразително изкуство	✓ Усвояване на основни знания за сценографията на хореографско произведение - декори, костюми, реквизит.
Физическо възпитание и спорт.	✓ Изпълнение на упражнения за физическа активност, двигателна култура и развитие на координацията.
Умения за учене	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Следване на указанията за танцово-изпълнителска дейност. ✓ Осъзнаване на собствената дейност като част от груповото танцово изпълнение. ✓ Сравняване на различни танцови произведения, обобщаване, групиране по определен признак. ✓ Самостоятелно събиране и използване на информация при поставени задачи, свързани с танцовото изкуство. ✓ Посещение на репетиция на танцови формации (ансамбъл, детски фолклорен състав) в културна институция.
Инициативност и предприемчивост	✓ Участие в концертни изяви и дейности за повишаване на интереса към предмета и училището.
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	✓ Изразяване на емоционалното преживяване при изпълнението на танци, при слушането на музика и общуването с българския музикален и танцов фолклор; подбиране на музика за танци.

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки. Елементи от тях могат да се прилагат при ученици с изявен интерес към българските народни танци във всички видове училища.